

OTSUS Nr. 59

Kingissepas, 16. septembril

1960.a

Looduskaitset vajavate objektide kinnitamisest.

Läbi arutanud Looduskaitse Valitsuse esinda-
ja sm. R e b a s s o o poolt esitatud objektid, mis
rajoonis vääricksid looduskaitset, Kingissepa Rajooni
TSN Täitevkomitee

o t s u s t a b :

1. Võtta looduskaitse alla käesoleva otsuse
lisas toodud maastiku elemendid ja üksikobjektid.
Maavaldajail looduskaitse alla võetud maastikel kar-
jatamine ja raied kooskõlastada Looduskaitse Valitsu-
se ja Saaremaa Metsamajandiga.

2. Teha ettepanek Eesti NSV Ministrite Nõukogu
ja Looduskaitse Valitsusele võtta vabariikliku kaitse
alla:

a) maastiku elementidest:

1. Salulehtmetsadest ca 3 ha koos paepanga lõiguga
Lümanda k/n. kolhoos "Lääneranniku" territooriumil
Austla külas.

b) üksikobjektidest:

1. Jalakas Laugu kooli juures.
2. Herilik saar Lümanda rahvamaja juures.
3. Poopuu Kuusnõmme metskonnas, Merise vahtk. kv. 70.

Kingissepa Rajooni TSN Täitevkomitee
esimees
(J. S u u r h a n s)

Kingissepa Rajooni TSN Täitevkomitee
sekretär
(A. A a v i n k)

Kingissepa Rajooni TSN Täitevkomitee
16.septembri 1960.a.otsuse nr.59 juurde.

Looduskaitse alla võetud objektide loetelu ja
iseloomustus.

A) Maastiku elemendid.

1. Musta männi puistu Muhu saarel, Pädaste Invaliidide-
kodu piiril, kolhoos "Lõunarand", kv.11, lit.2.

Ainulaadne puistü kogu vabariigis. Keskealine, hulgas
üksikuid harilikke mände ja kadakaid. Sanitaarne seisund
rahuldav.

2. Nn. "Pätsu soo" Viidu küla lähedal (Saaremaa Metsa-
majand, Kuusnõmme metaskond.)

Sepsika-allikasoo, kus kasvavad hulgaliselt kogu vaba-
riigis haruldased looduskaitsealased taimeliigid Saaremaa
rohirohi, alpi võipätkas ja lõhnav käraamat. Keelata kar-
jatamine (vajadusel korral tarastada ala) ja kuivendustööde
läbiviimine.

3. Kaks soosaart "Oktoobri Viidu" kolhoosi territooriumil,
kolhoosi ja Kuusnõmme metaskonna piiril Merise küla lähedal.

Neil soosaartel kasvab suurepärane laialehine lehtmets:
tammed, vahtrad, pärnad, jalakad, saared.

Alustaimestik väga liigirikas. Varrem on sealt leitud ka
luuderohu. Saared on omapärase ilmega, hulga rändrahnudega,
ümbrusest kõrgemad. Keelata tarbepuidu väljaraiumine, kõik
raied kooskõlastada metsamajandiga.

4. (Nn. "Ooselja maa" (Oosla maa) Sörve poolsaare juures, Ra-
huste küla lähedal meres (kolhoos "Sörve Kalur").

Väga linnurikas laid: viiresed, tildrid, vaerad, kajakad,
kosklad, pardid jt.

5. Laugu kooli juures a. suv madal astang (Leisi-Pamma
maanteelt keerava tee ääres), kus kasvavad vahtrad, jalakad,
saared, pärnad, lepad ning kased.

Omapärane, kaunistab ümbrust ja pakub igale möödujale
suurepäraast vaatepilti.

B) Üksikobjektid.

1. Jalakas Laugu kooli juures.
Ümbermõõt rinnakõrguselt 4,5 m. Ilus, väheste kuivanud okstega vana puu. Väärib vabariiklikku kaitset.
2. Harilik saar Lümända k/n, Lümända rahvamaja juures ("Koidula" kolhoos)

M õ ö t m e d:

Tüve ümbermõõt rinnakõrguselt (P) = 4,65 m
Puu kõrgus (H) = 20 m
Võra läbimõõt (D) = 22 m
Elusvõra algus (h) = 3 m

Kaks külgmist oksa on kuivanud, väikeseid kuivanuid oksa on ka mujal. Tüvi on terve, rikkumatu, puu võimsa, hea väljanägemisega. Väärib vabariiklikku kaitset.

3. Harilik kuusk Kuusnõmme metskonnas, kv. 146

M õ ö t m e d:

H = 19 m
P = 2,62 m
D = 9 m
h = 3 m

Väga huvitava kujuga, 3-ladvaline, ümbruses ainulaadne puu. Tervislik seisund hea, kuivanud oksa ei ole.

4. Poopuu Kuusnõmme mk., Merise vk., kv. 70

M õ ö t m e d:

P = 2,60 m
H = 18 - 12 m
D = 8 m
h = 7 m

Hargneb 1,7 m-lt 3-ks suuremaks haruks. Allpool üksikuid väiksemaid kuivanud oksa. Väga dekoratiivne. Võimsa võrega, üksik puu mereranna lähedal. Ühe suurima poopuu eksemplarina vabariigis väärib vabariiklikku kaitset.

5. Harilik kadakas Kuusnõmme mk., Merise vk., kv. 97

M õ ö t m e d:

P = 47,5 sm
H = 11 - 12 m
D = 2 m
h = 10 m

Altpoolt oksad kuivanud, tüvi täiesti sirge, ulatub umbes meetri võrra üle kõrvuti kasvavate mändide ja kuuskede. Haruldane eksemplar oma kasvukõrguse poolest.

6. Harilik tamm Harilaiu poolsaare kaelas (Kuusnõmme m/k, Neemi vk., kv. 282.)

Saaremaa Metsamajandi töötaja sm. U. Tammiku andmeil üks suuremaid tammi Saaremaal. ($P = 3,1 \text{ m}$; $H = 18 \text{ m}$; $D = 20 \text{ m}$; $h = 2 \text{ m}$.)

Väga dekoratiivne eksemplar. Kuivanud oksi ei ole.

7. Metsõunapuu Lümända k/n-s, Pilguse Psühhoneuroloogilise Haigla õueserval.

Möötmäd: $H = 9 \text{ m}$

$P = 1,6 \text{ m}$

$D = 7 - 8 \text{ m}$

$h = 1,6 \text{ m}$

Üksikuid väiksemaid oksi kuivanud, muidu väga dekoratiivne, elujõulise võraga.

8. Harilik mänd Kuusnõmme mk., Haavasoo vk., Sõaja talu juures

Möötmäd: $P = 2,88 \text{ m}$

$H = 11 \text{ m}$

$D = 7 \text{ m}$

$h = 5 \text{ m}$

Üks suuremaid ja ilusamaid mände Saaremaal.

9. Harilik kuusk Pidula mk., Taavi metsavahi õues.

Möötmäd: $P = 3 \text{ m}$

$H = 27 \text{ m}$

$D = 15 \text{ m}$

$h = 3-4 \text{ m}$

10. Lümända k/n. Austla küla juures asuvast salulehtmetsast ca 3 ha koos paepanga lõiguga nn. "Soeginina". Pank on 4-5 m kõrge ja seal asub vabariigi suurimaid ja ilusamaid luuderohu leiukohti (vääriv vabariiklikku kaitset.)

Kingissepa Rajooni TSN Täitevkomitee
sekretär

A. Aavik
(A. Aavik)